

23.3.2015

Sisäministeriö / Kirjaamo

kirjaamo@intermin.fi

Viite: Lausuntopyyntö 22.2.2016; SM164967

LAUSUNTO TYÖRYHMÄN SELVITYKSESTÄ PELASTUSTOIMEN AMMATIKORKEAKOULUTUTKINTOON
JOHTAVAN PÄÄLLYSTÖKOULUTUKSEN SIIRTÄMISESTA SAVONIA-AMMATTIKORKEAKOULUSTA
POLIISIAMMATTIKORKEAKOULUN VASTUULLE

Savonia-ammattikorkeakoulu oy kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa Sisäministeriön työryhmän selvityksestä. Savonia-ammattikorkeakoulu osakeyhtiön edustaja on ollut mukana työryhmässä ja esittänyt selvitykseen eriävän mielipiteen.

Savonialla on ammattikorkeakoululain mukainen koulutusvastuu palopäällystön koulutuksesta. Koulutuksen tutkintonimikkeenä on insinööri (AMK).

Lausunnossa Savonia kiinnittää huomion seuraaviin asioihin:

Sisäministeriö asetti työryhmän selvittämään pelastustoimen ammattikorkeakoulututkintoon johtavan päällystökoulutuksen siirtämistä Savoniasta Poliisiammattikorkeakoulun vastuulle. Työryhmän tehtävänä oli selvittää siirron vaatimat lainsäädännön, hallinnon ja rahoitusjärjestelmän muutostarpeet, arvioida siirron hyödyt ja haitat sekä tehdä esitys siirron edellyttämistä toimenpiteistä. Selvityksessä todetaan, että tavoite on turvata pelastustoimen ammattikorkeakoulutasoisen koulutuksen taloudelliset toimintaedellytykset siirtämällä vastuu koulutuksesta Poliisiammattikorkeakoululle.

Savonia ammattikorkeakoulu oy kummeksuu, että työryhmän tavoitteena ei ollut laajemmin etsiä ratkaisuja, joilla koulutus olisi jatkunut OKM:n hallinnonalla ja osana Savonian koulutusvastuuta. Keskeisenä syynä mainittiin OKM:n hallinnonalaan liittyvät rahoitusleikkaukset ja ammattikorkeakoulujen 100 % tuloksellisuuteen pohjautuva rahoitusmalli.

On huolestuttavaa, jos hallinnonalat ajattelevat laajemminkin toimialansa suojelemiseksi siirtävänsä koulutuksen oman hallinnonalalle. Opetus- ja kulttuuriministeriö on asiantuntijataho,

23.3.2015

joka varmistaa että suomalainen koulutus on osa eurooppalaista koulutusjärjestelmää ja täyttää siihen liittyvät korkeakoulutuksen laadunhallinnan vaatimukset.

Siirrolla saavutettavia etuja todettiin olevan sisäisen turvallisuuden koulutusalan yhteistyömahdollisuudet sekä viranomaisyhteistyön toteuttaminen koulutuksessa. Savonian mielestä yhteistyö sekä koulutus että tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnassa eri tahojen kanssa ei ole riippuvainen hallinnollisista rakenteista. Päinvastoin toimintaympäristö haastaa laajasti verkottumaan korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja työelämän kanssa niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Selvityksessä todetaan, että Poliisiammattikorkeakoulun näkökulmasta siirron on tapahduttava kustannusneutraalisti. Tämä tarkoittaa, että koulutuksen toteutus täytyy integroida Poliisiammattikorkeakouluun, jotta saadaan aidosti synergiaetuja ja myös taloudellisempia toteutustapoja.

Selvityksessä todetaan, että palopäälystökoulutuksen korkeat kokonaiskustannukset johtuvat hallintokuluista ja kiinteistä kuluista. Kokonaiskustannuksiin lasketaan mukaan investointeja ja mukana ovat myös poistot, jotka ovat päällekkäisiä kuluja. Palopäälystön koulutuksen hallintoon on käytetty yli 7 000 euroa/opiskelija. Opetuksen palkat ja opetuksen kustannukset ovat vain 23 % kokonaiskustannuksista. Vertailukohtana Savonian tekniikan hallintokulut ovat 950 euroa/opiskelija. Tekniikan koulutus tarvitsee myös laajasti erityyppisiä oppimisympäristöjä, jotta ammattikorkeakoulujen teoreettinen ja käytännön osaaminen yhdistyy.

Savonia on aiempina vuosina kompensoinut merkittävästi palopäälystökoulutuksen järjestämistä. Edelleen hallinto- ja korkeakoulupalvelujen pidätys palopäälystökoulutukselta on 4 % kun muilta koulutusaloilta vastaava pidätys on 20 %.

Selvityksessä ei otettu kantaa tulevaisuuden yhteistyömalliin Poliisiammattikorkeakoulun kanssa eikä mahdollisuuksiin hallita kalliita palopäälystökoulutuksen hallinto- ja kiinteitä kustannuksia. Myös ammattikorkeakoulun vuonna 2017 uudistuvan rahoitusmallin taloudelliset selvitykset on mainintana ohitettu ko. selvityksessä. Kuitenkin OKM:n rahoitusmallin esityksessä on palopäälystön koulutusohjelma nostettu esiin kalliina koulutusalan, jonka rahoitukseen esitetään alakohtaista rahoitusta, ja jonka perusteena ovat koulutuksen harvinaisuus sekä poikkeuksellisen kalliit kustannukset.

23.3.2015

Savonian mielestä työryhmäraportissa ei tule esille seikkoja, joilla palopäällystön koulutuksen hallinnollinen siirto Poliisiammattikorkeakouluun toisi merkittävimpiä taloudellisia tai toiminnallisia etuja toteuttaa koulutusta.

Selvityksen mukaan lähtökohtana on, että opetus tapahtuu edelleen merkittävien osin Kuopiossa. Savonia on huomionnut Pelastusopistoa kokonaisuutena ja siten mahdollistanut palo- ja pelastusalan substanssiopettajien sekä yhteisten aineiden opettajien ja muiden asiantuntijoiden ristiinkäytön Pelastusopiston sisällä. Tämä on toisaalta irrottanut koulutusta Savoniasta, mutta mahdollistanut pienen palo- ja pelastusalan asiantuntijuuden kehittymisen kokonaisuutena.

Savonia-ammattikorkeakoulu osakeyhtiö ja Pohjois-Savon maakunta laajemminkin on erittäin huolestunut siitä, että palopäällystökoulutuksen siirtäminen Poliisiammattikorkeakoulun hallinnoimaksi murentaa Kuopiossa sijaitsevaa turvallisuuskeskittymää, joka on rakennettu palvelemaan sekä valtakunnallisesti että kansainvälisesti palo- ja pelastusala.

Pohjois-Savossa on ollut vuosien aikana vahva alueellinen tuki pelastusalan koulutukselle sekä tki-toiminnalle. Pohjois-Savon aluekehittämisrahoituksella on tehty pitkäjänteisesti merkittäviä investointeja Pelastusopiston harjoitusalueelle. Investoinnit ovat merkittävästi vahvistaneet Pelastusopiston koulutuksen kehittämistä ja asemaa pelastusalan kouluttajana. Toimilla on vahvistettu Pohjois-Savon turvallisuusosaamiskeskittymän muodostumista. Toimintaan kiinnittyy myös Kriisinhallintakeskuksen toiminta Kuopiossa.

Liitteessä ovat Pelastusopiston merkittävimmät Pohjois-Savon aluerahoituksella tuetut hankkeet, joilla on vahva merkitys alueellisen turvallisuuskeskittymän rakentumisessa. Savonia on huolestunut siitä, että tulevaisuudessa turvallisuusosaamiskeskittymä ja siinä oleva erityisosaaminen pilkkoutuu ja sen vaikuttavuus vähenee merkittävästi. Lisäksi Pelastusopiston ja Savonian sekä alueen muiden toimijoiden koulutus ja tki-yhteistyö nähdään vaarantuvan esitettävällä hallinnollisella siirrolla. Halutessa Palopäällystön koulutus voitaisiin kytkeä nykyistä laajemmin Savonian vahvuusalueisiin ja näin hyödyntää siellä olevaa monipuolista opetusta ja tutkimusta.

Kuopiossa 23.3.2016

Hallituksen puheenjohtaja

SARI RAASSINA

Sari Raassina

23.3.2015

LIITE

KESKEISIMPIÄ POHJOIS-SAVON ALUEELLISELLA RAHOITUKSELLA TUETTUJA
PELASTUSOPISTON HANKKEITA OVAT:

SapaLab-oppimisympäristö, Kokonaiskustannukset 500 000 €

Palotapahtuman ja lämpötilan näkökulmasta kontrolloitu ympäristö T&K ja opetustoiminnan tarpeisiin (paloteatteri).

Vaarallisten aineiden harjoituskenttä, Kokonaiskustannukset 300 000 €

Kontrolloitu vaarallisten aineiden T&K-ympäristö Pelastusopiston harjoitusalueelle

Pelastusopiston harjoitusalueen toimintojen selvitystyö, Kokonaiskustannukset 155 958 €

Harjoitusalueella nähdään selkeää alueellista vaikuttavuutta ja sen ainutlaatuinen ympäristö voi toimia nykyistä laajemman koulutusyhteistyön ekosysteeminä samalla kun harjoitusalueen kohteiden tuotteistamisella luodaan mahdollisuuksia käyttää harjoituskohteita uusien innovaatioiden ideointi-, kehitys ja testausympäristöinä.

Tavoitteena on luoda uniikki innovaatioekosysteemi yhdessä alueen muutoinkin vahvan innovaatiosektorin kanssa.

Projekti tuotti toteuttamiskonseptin ja toteutettavuusselvityksen myrskyvauriosimulaattorille.

Lentokonepalosimulaattori, Kokonaiskustannukset 130 000 €

Projektin tuloksena Kuopioon Pelastusopiston yhteyteen syntyi laadukas simulaattori tukemaan lentokenttäpelastusopetusta. Simulaattori mahdollistaa pedagogisesti korkeatasoisen ja monipuolisen harjoitteluympäristön, jonka avulla voitiin uudistaa nykyistä lentokenttäpelastustoiminnan opetusta vastaamaan toimintaympäristön vaatimuksia.

Monipallosimulaattori, Kokonaiskustannukset 827 743 €

Monipallosimulaattori on oppimis- ja tutkimusympäristö, jonka avulla voidaan harjoitella käytännön pelastamis-, poistumis- sekä pelastustoiminnan johtamistilanteita suurissa hallitiloissa. Monipallosimulaattoria hyödynnetään myös pelastustoimen tutkimus- ja kehittämistoiminnassa sekä onnettomuustutkinnassa.

Vastaavaa oppimisympäristöä ei ole muualla Suomessa.